

GAVIGNAUD-FONTAINE, Geneviève. *Le cours des vins en Catalogne et Languedoc-Roussillon. Fluctuations et portée des prix dans le temps long de l'histoire.* Toulouse: Université de Toulouse-II et Bourdeaux-III, 2013. *Annales du Midi*, CXXV, núm. 281. pàgs. 5-146 [15 x 24].

Monografia formada per set treballs que tracten sobre el procés de comercialització del vi català i francès durant l'etapa moderna i contemporània. Se centren bàsicament en assumptes econòmics relacionats amb els preus, la seva evolució i el marge de beneficis que obtenen els intermediaris i comerciants.

Gilbert LARGUIER analitza els preus al Midi i les grans zones de producció francesa des del s. XVI fins el s. XVIII, moment en el qual varen augmentar les exportacions. En molts estudis s'ha mirat el preu que es pagava als treballadors i la qualitat del producte. Considera que hi ha hagut variacions en els preus de venda dels vins considerats de qualitat. Durant el segle XVII les oscil·lacions eren freqüents i el preu depenia de si era del primer, el segon o el tercer cubell. Inclou taules en les quals consten les variacions de preu i es valora l'adequació del terreny a la producció de vins. A continuació Josep COLOMÉ, Ricard GARCÍA, Jordi PLANAS i Francesc VALLS-JUNYENT tracten sobre els cicles econòmics del vi a Catalunya i l'evolució del preu del vi en el període comprès entre el 1680 i el 1935. Destaquen la problemàtica de la fil·loxera a partir de 1880 i la guerra civil com a factors que varen fer disminuir producció i preus. Inclouen nombrosos esquemes i taules, juntament amb les fonts i obres de referència per poder comparar vins catalans de diversos llocs i produccions amb la finalitat de conèixer els cicles. Comenten com a finals del s. XVII la situació política va condicionar el comerç, ja que Catalunya va quedar subordinada a França i el pacte entre les famílies de Borbons dels dos costats dels Pirineus va afavorir l'entrada de l'aigua de vida catalana al mercat francès i el creixement del mercat cap a Sudamèrica, malgrat els problemes que varen tenir amb Andalusia i el port de Cadis. Tot i que l'entrada de la fil·loxera el 1963 a França va afavorir els vins catalans, fins el 1887 en que s'inicia un període crític, degut en part al creixement de la producció francesa. Jean-Marc BAGNOL estudia el preu del vi en l'etapa compresa entre les dues guerres mundials del s. XX, degut a la crisi que va patir el sector. Tot i que alguns parlamentaris volgueren trobar solucions, com Édouard Barthe, que va ser president de la Comissió de begudes i del grup vinícola de la cambra. Se centra en l'estudi de Barthe i els debats que hi va haver al parlament francès. Així a partir de 1930, degut a que la crisi va ser més forta, es varen emfatitzar les mesures, en part per causa de la sobreproducció. Cosa que va obligar a limitar-la per poder controlar els preus de manera més fàcil, i per tant també els guanys dels intermediaris i comerciants. Stéphane LE BRAS completa el tema de l'autor anterior observant la dificultat que hi va haver al Midi francès i la sobtada tendència a baixar preus durant el període d'entreguerres, les comissions per valorar el vi i la manera com funcionaven aquestes son els aspectes que

tracta, observant la voluntat de transparència i de rigor de les persones que es dedicaven a negociar a Languedoc i Hérault amb l'interès de mantenir la qualitat. Philippe LACOMBRADÉ i Claude RAYNAUD revisen una etapa més àmplia de 1886 a 1970 a l'Hérault. Estudien el mercat a Montpellier amb documentació procedent de l'arxiu del Castell de Lunel-Viel. Sembla que Léon Degruilly a partir de 1886 va crear un *Bulletin commercial* per comentar els preus dels vins de diverses zones: Hérault, Gard, Aude, Roussillon, Pyrénées-Orientales, etc.... amb moltes dades fins el 1914. El butlletí incloïa notícies sobre la situació meteorològica, la tendència general del mercat, el volum i preus per hectolitre, etc. A partir d'aquesta data les informacions són més institucionals i genèriques. Se centra en Montpellier, en la caiguda de preus a partir de 1928, l'oscil·lació fins el 1960, moment en que s'agreujà el dèficit. Jacques LAUZE esmenta l'evolució dels preus dels AOP (Appellations d'origine contrôlée) a Languedoc i la caiguda de preus durant els darrers anys. A partir dels anys 70 del s. XX aquesta zona es va adaptar a les noves tendències econòmiques privilegiant la tendència internacional del mercat. Esmenta l'evolució del preu des del 1985 al 2010 i adjunta gràfics, que permeten veure el canvi d'orientació a partir de l'any 2000, així com desigualtats en la qualitat del producte. Finalment Geneviève GAVIGNAUD-FONTAINE revisa el preu per saber si és un factor que genera una situació de justícia o injustícia en el mercat. Els anys 20 hi havia una llibertat de mercat, tot i que el preu just sempre es va fer ajustant el màxim els beneficis dels productors i per tant aquests buscaven compensar-ho. Esmenta la voluntat d'equilibrar els guanys del productor amb la creació d'un producte assequible al comprador; es a dir, de fixar el preu d'acord amb les exigències del bé comú.

Es tracta d'un conjunt de treballs que aprofundeixen en diversos aspectes i donen una visió general de la situació del comerç del vi del sud de França sobretot i en part de Catalunya durant els darrers segles.

IHE
(Secretaria de la revista)

Traducción de la reseña anterior:

Monografía formada por siete trabajos que tratan sobre el proceso de comercialización del vino catalán y francés durante la etapa moderna y contemporánea. Se centran básicamente en temas económicos relacionados con el precio, su evolución y el margen de beneficios que obtienen los intermediarios y comerciantes.

Gilbert LARGIUER analiza los precios en el Midi y las grandes zonas de producción francesa desde el s. XVI hasta el s. XVIII, momento en el que aumentaron las exportaciones. En muchos estudios se ha prestado atención al precio que se pagaba a

los trabajadores y a la calidad del producto. Considera que ha habido variaciones en los precios de venta de los vinos considerados de calidad. Durante el s. XVII las oscilaciones eran frecuentes y el precio dependía de si era de la primera, la segunda o la tercera cuba. Incluye tablas en las cuales constan las variaciones de precio y se valora la adecuación del terreno en la producción de vinos. A continuación Josep COLOMÉ, Ricard GARCÍA, Jordi PLANAS i Francesc VALLS-JUNYENT tratan sobre los ciclos económicos del vino en Cataluña y la evolución del precio del vino en el período comprendido entre los años 1680 y 1935. Destacan la problemática de la filoxera a partir de 1880 y la guerra civil como factores que hicieron disminuir la producción y precios. Incluyen numerosos esquemas y tablas, junto con fuentes y obras de referencia para poder comparar vinos catalanes de diversos lugares y producciones con la finalidad de conocer los ciclos. Comentan como a finales del s. XVII la situación política condicionó el comercio, ya que Cataluña quedó subordinada a Francia y el pacto entre las familias de Borbones de los dos lados del Pirineo favoreció la entrada del “agua de vida” catalana en el mercado francés y el crecimiento del mercado hacia Sudamérica, a pesar de los problemas que tuvieron con Andalucía y el puerto de Cádiz. La aparición de la filoxera el 1963 en Francia favoreció los vinos catalanes hasta el 1887 en que se inició un período crítico, debido en parte al crecimiento de la producción francesa. Jean-Marc BAGNOL estudia el precio del vino en la etapa comprendida entre las dos guerras mundiales del s. XX, debido a la crisis que padeció el sector. A pesar de que algunos parlamentarios quisieron encontrar soluciones, como Édouard Barthe, que fue presidente de la Comisión de bebidas y del grupo vinícola de la cámara. Se centra en el estudio de Barthe y en los debates que hubo en el parlamento francés. Así a partir de 1930, debido a que la crisis fue más fuerte, se enfatizaron las medias, en parte debido a la sobreproducción. Cosa que obligó a limitarla para poder controlar los precios más fácilmente, y por lo tanto también las ganancias de los intermediarios y comerciantes. Stéphane LE BRAS completa el tema del autor anterior observando la dificultad que hubo en el Midi francés y la tendencia que se produjo a bajar los precios durante el periodo de entreguerras, las comisiones para establecer una valoración del vino y el modo como funcionaban éstas son algunos de los aspectos que trata, observando la voluntad de transparencia y de rigor de las personas que se dedicaban a negociar en Languedoc y Hérault con el objetivo de mantener la calidad. Philippe LACOMBRADÉ y Claude RAYNAUD revisan una etapa más amplia de 1886 a 1970 en Hérault. Estudian el mercado en Montpellier con documentación procedente del archivo del Castillo de Lune-Viel. Al parecer Léon Degrully a partir de 1886 creó un *Bulletin commercial* para comentar los precios de los vinos de diversas zonas: Hérault, Gard, Aude, Roussillon, Pyrénées-Orientales, etc.... con muchos datos hasta 1914. El boletín incluía noticias sobre la situación meteorológica, la tendencia general del mercado, el volumen y precios por hectolitro, etc. A partir de esta fecha las informaciones son más institucionales y genéricas. Se centra en Montpellier, en la caída de precios a partir de 1928, la oscilación hasta 1960, momento en el que se agravó el déficit. Jacques LAUZE menciona la evolución de los precios de la AOP (Appellations d’origine contrôlée) en Languedoc y la caída de precios durante los últimos años. A partir de los años 70 del s.

ÍNDICE HISTÓRICO ESPAÑOL

ISSN: 0537-3522

CEHI- Universitat de Barcelona (març 2015)

XX esta zona se adaptó a las nuevas tendencias económicas privilegiando la tendencia internacional del mercado. Menciona la evolución del precio desde 1985 hasta el 2010 y adjunta gráficos que permiten percibir el cambio de orientación a partir del año 2000, así como las desigualdades en la calidad del producto. Finalmente Geneviève GAVIGNAUD-FONTAINE analiza el precio para saber si éste es un factor que genera una situación de justicia o injusticia en el mercado. En los años 20 había una libertad de mercado, a pesar de que el precio justo siempre se ha obtenido ajustando al máximo los beneficios de los productores y por tanto éstos han buscado compensarlo. Se refiere a la voluntad de equilibrar las ganancias del productor con la creación de un producto asequible al comprador; es decir, de fijar el precio de acuerdo con las exigencias del bien común.

Se trata de un conjunto de trabajos que profundizan en diversos aspectos y dan una visión general de la situación del comercio del vino del sur de Francia sobretodo y en parte de Cataluña durante los últimos siglos.

IHE

(Secretaria de la revista)